

ФАМИЛНИТЕ СТОПАНСТВА В БЪЛГАРИЯ- ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА И ПЕРСПЕКТИВИ СЛЕД 2020

Гл.ас.д-р Крум Христов

Гл. ас. д-р Росица Белухова-Узунова

Аграрен Университет- Пловдив

- ▶ Семейните стопанства играят важна роля в българското земеделие
- ▶ Те са основен източник на доходи и заетост в селските райони
- ▶ След присъединяването към ЕС, ОСП има ключово значение за развитието им

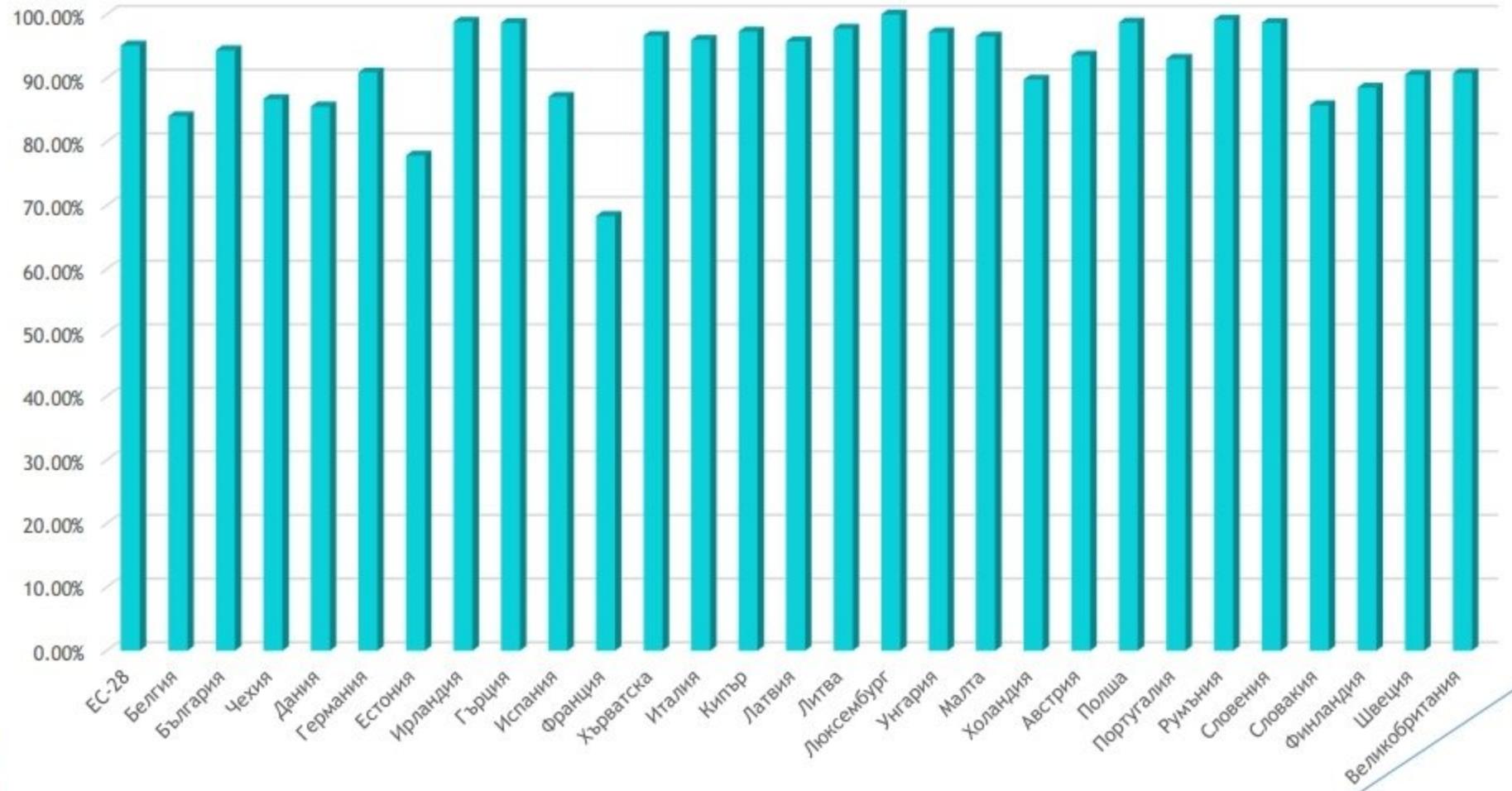
ЦЕЛ

На база на анализ на състоятието и тенденциите в развитието на семейното фермерство, да се откроят предизвикателства и възможностите през периода 2021-2027

ДЕФИНИЦИИ

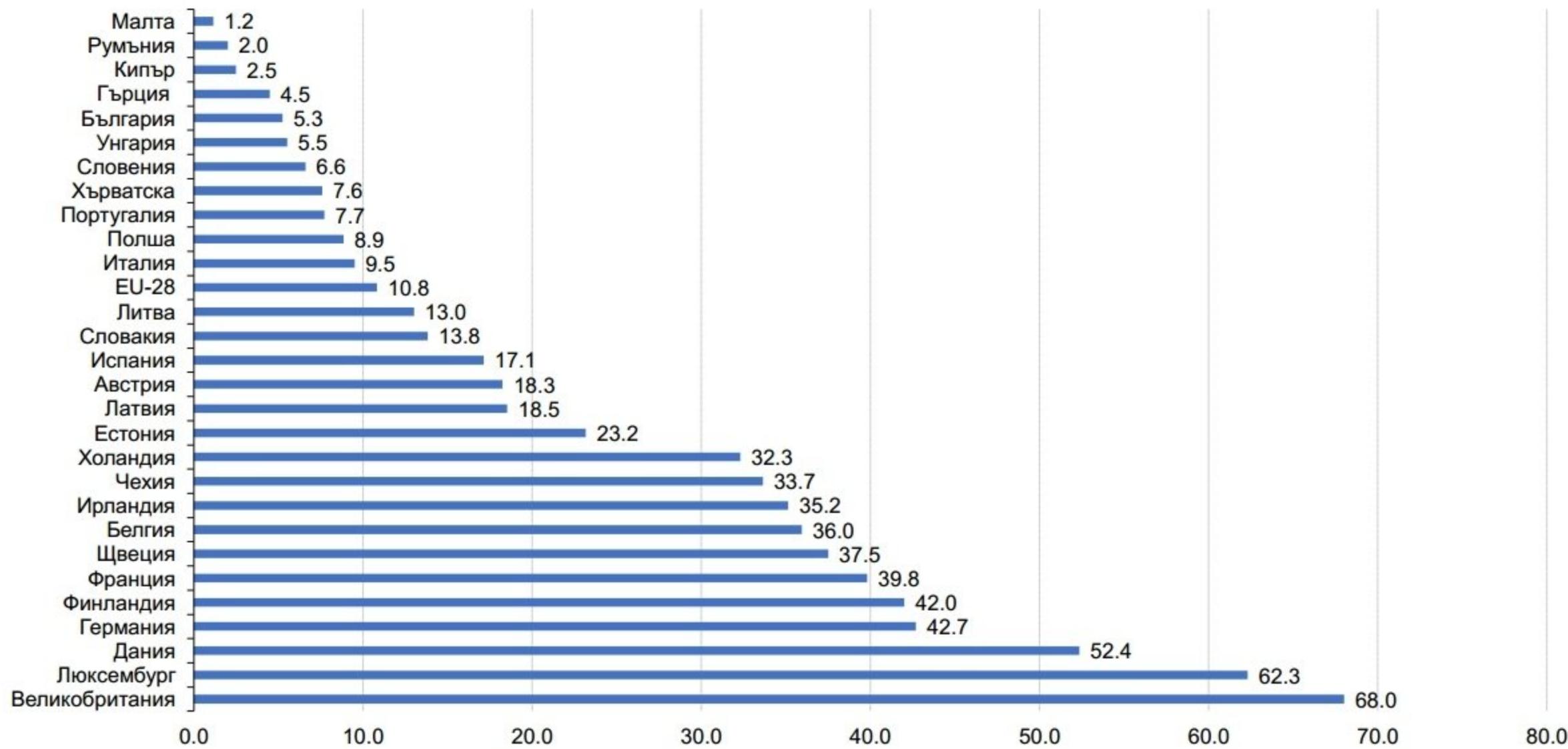
- ▶ ФАО определя фамилните земеделски стопанства като селскостопанска организация, която се ръководи и управлява от едно домакинство, като основната част от труда се осигурява от същото това домакинство. "Семейството и фермата са едно цяло, в което се комбинират икономически, екологични, социални и културни функции" (FAO, 2013 г.).
- ▶ Фамилното земеделие е обвързано с традиции и ценности (солидарност, приемственост, ангажираност). То е повече от професионален избор и отразява начина на живот, подчертавайки преобладаващите семейни ценности (Съвет на ЕС, 2013)
- ▶ Семейното земеделие е повече от бизнес, но все пак си остава бизнес (ЕС, 2013)

Дял на семейните стопанства, 2016 (% от общия брой ферми)

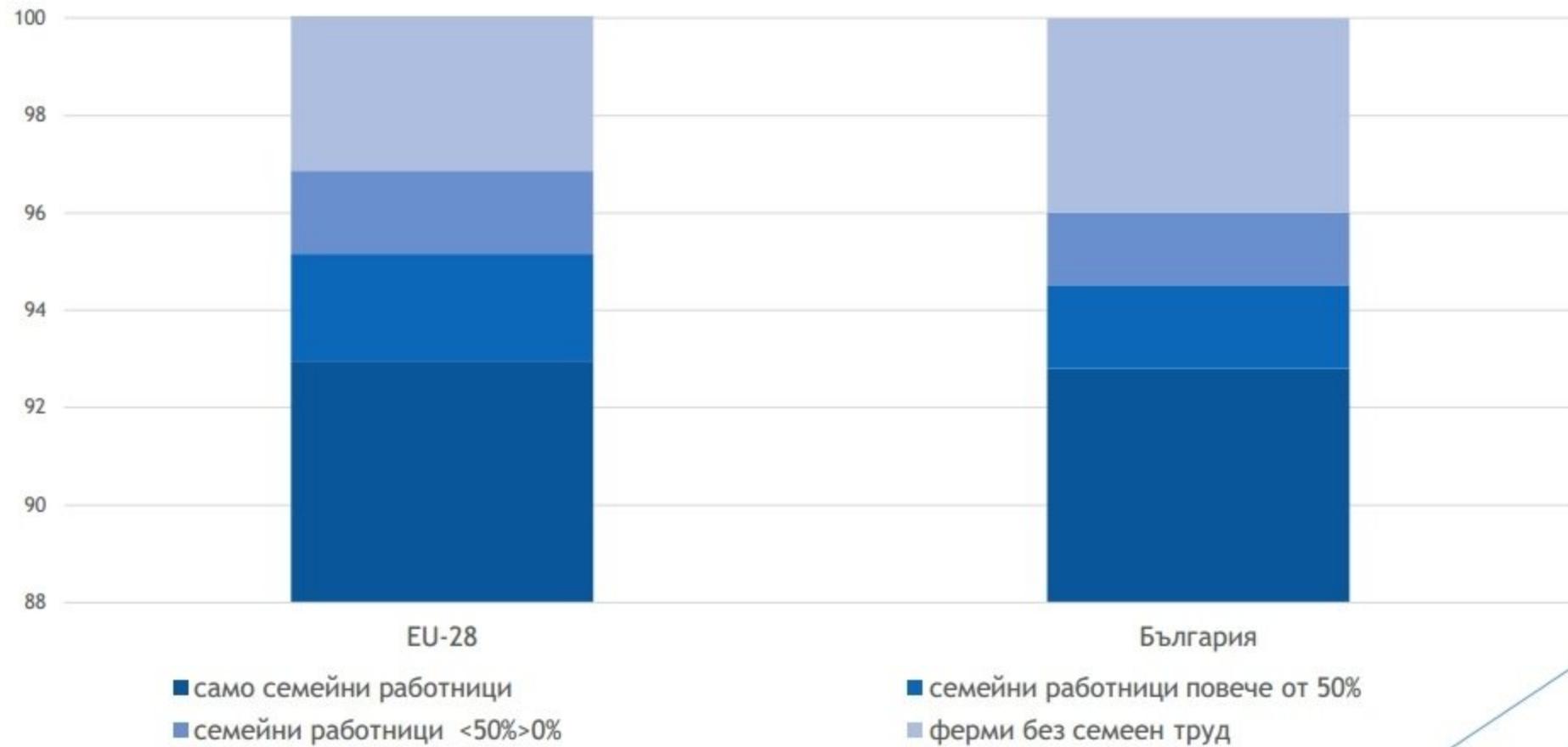

Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

Среден размер на фамилните стопанства, 2016, ха

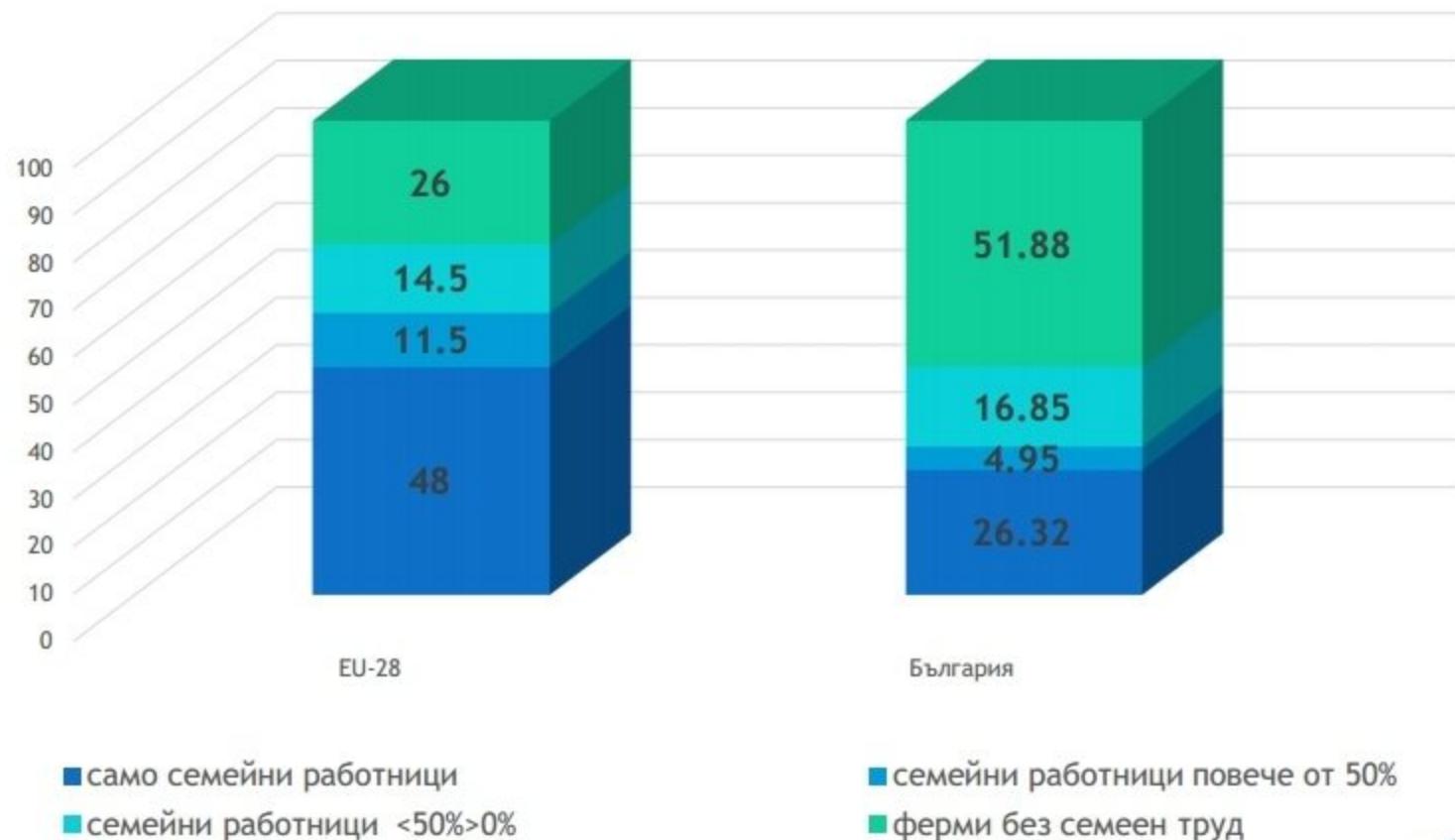

Разпределение на семейните ферми според вложения труд, 2016 (%)

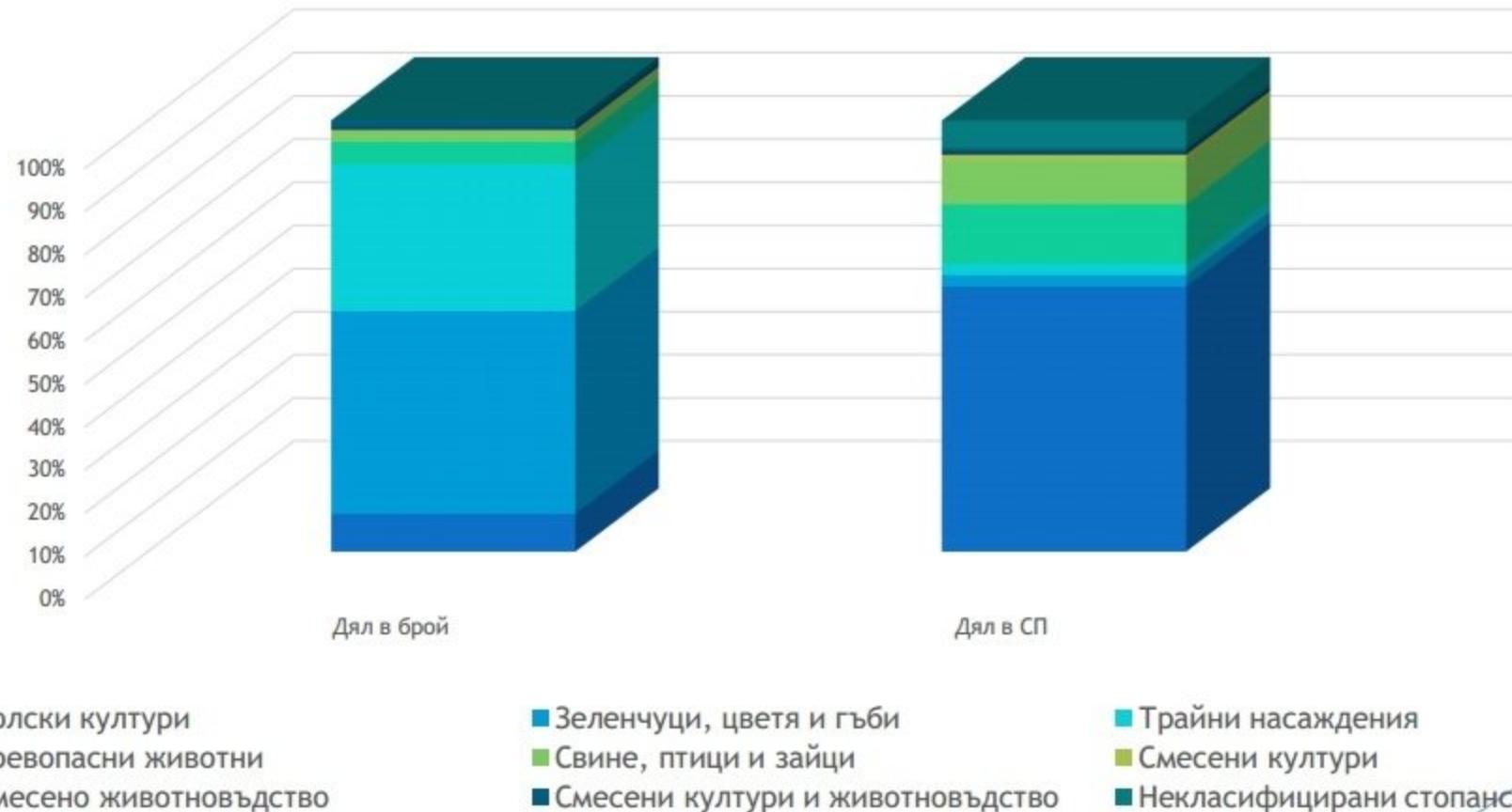
Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

Разпределение на СП според вида на вложения труд, 2016 (%)

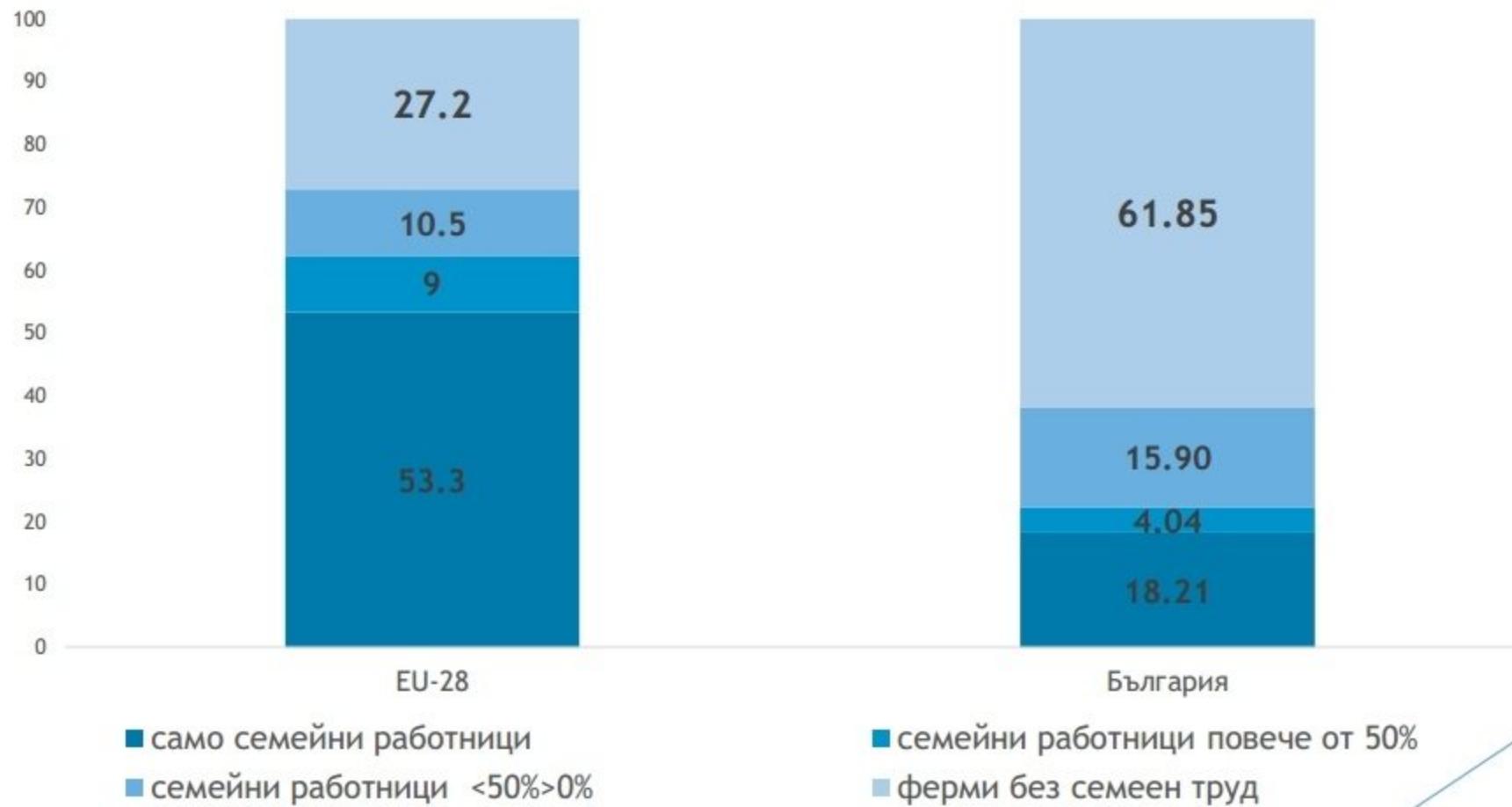
Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

Разпределение на общата стандартна продукция по типове земеделие, 2016

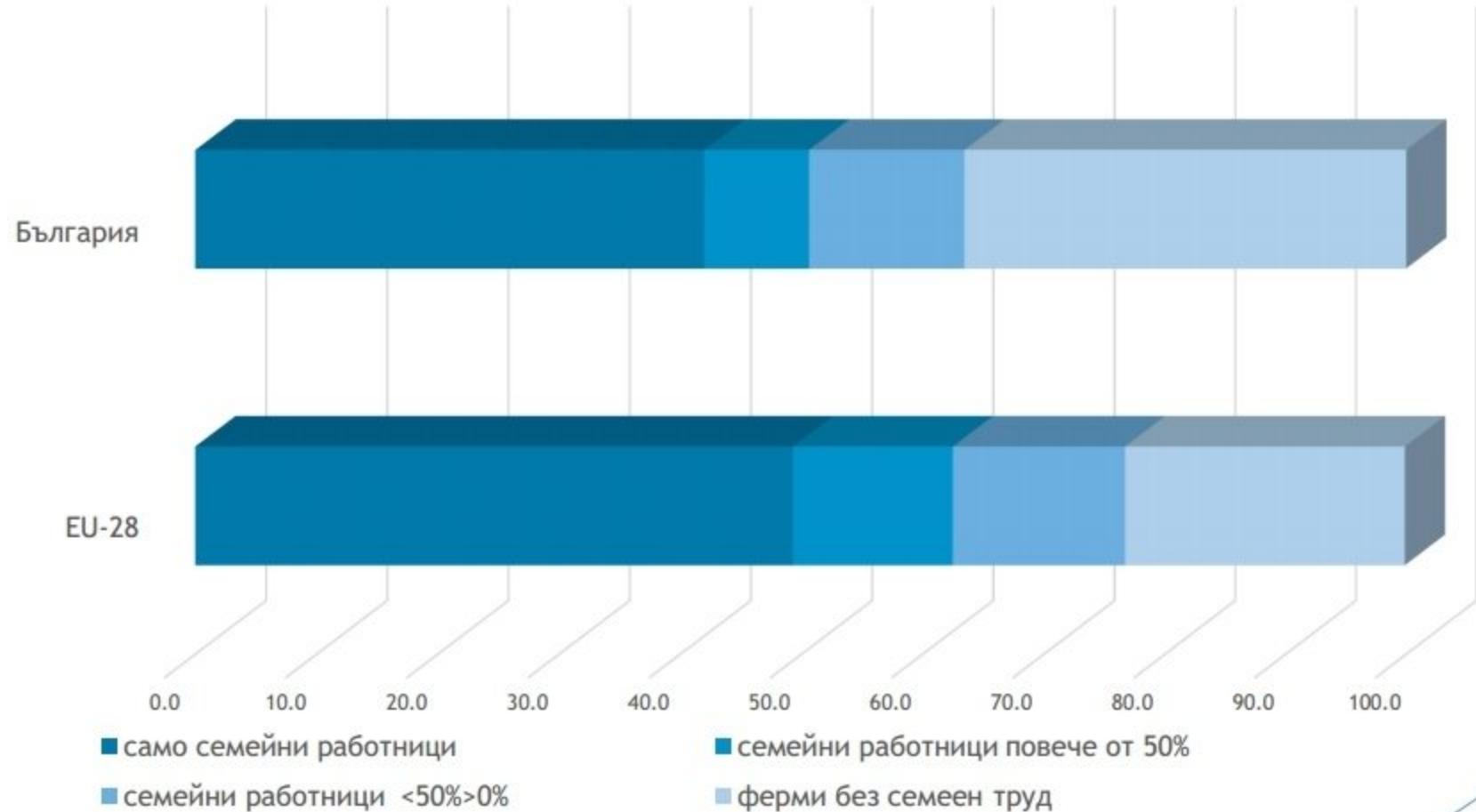
Източник: Пребояване на земеделските стопанства, 2016

Разпределение на ИЗП в семейните ферми според вида на вложения труд, 2016(%)

Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

Разпределение на ЖЕ според вида на вложения труд, 2016 (% от ЖЕ)

Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

Разпределение на управителите на ферми според възрастта, 2016 (%)

Страна	Управители на семейни ферми			Управители на несемейни стопанства		
	По-малко от 40	40-64	Повече от 65	По-малко от 40	40-64	Повече от 65
EU-28	9,90%	55,70%	32,30%	16,73%	69,47%	13,56%
България	12,70%	48,56%	35,60%	25,54%	62,00%	12,46%

Източник: Eurostat (Farm Structure Survey, 2016)

ОСП след 2020 година

- ▶ Преразпределителните плащания стават задължителна мярка
- ▶ Продължава се с подкрепата за малките стопанства
- ▶ Възможности за тавани и ограничения върху базовото плащане на хектар
- ▶ Втори стълб- доколко подпомагането ще достигне до фамилните стопанства в България, преобладащият дял, от които са малки?

ОСП след 2020 поставя много въпроси за бъдещето на фамилното
фермерство

ИЗВОДИ

- ▶ Семейните стопанства представляват над 94% от общия брой ферми в страната, което предопределя ключовото им значение
- ▶ Те се характеризират с малък среден размер и са предимно дребни и полупазарни
- ▶ Над 92% от заетите в тях са семейни работници, което показва важната им роля като източник на доходи
- ▶ От друга страна те обработват едва 38% от ИЗП и формират под 47% от СП в България
- ▶ Възрастовата им структура е влошена, което е сериозна трудност не само в България
- ▶ Изправени са пред предизвикателства, свързани с ограничен достъп до подкрепа и понижена конкурентоспособност и инвестиционна активност

ПРЕПОРЪКИ

- ▶ Промени в директната подкрепа по Първи Стълб
- ▶ Промени в инвестиционното подпомагане по Втори Стълб
- ▶ Промени в аграрната политика на национално ниво - ролята на Националните служби по земеделие
- ▶ Отчитане на значимостта на семейство фермерство
- ▶ Оптимизиране на подкрепата
- ▶ Увеличаване на значението на подхода „отдолу-нагоре“
- ▶ Класификация и типология на семейните стопанства

Благодаря за вниманието!